C/2024/6557

12.11.2024

P9_TA(2024)0160

Sortava elinympäristö Afganistanissa, mukaan lukien julkiset teloitukset ja naisiin kohdistuva väkivalta

Euroopan parlamentin päätöslauselma 14. maaliskuuta 2024 sortavasta elinympäristöstä Afganistanissa, mukaan lukien julkiset teloitukset ja naisiin kohdistuva väkivalta (2024/2617(RSP))

(C/2024/6557)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Afganistanista,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 144 artiklan 5 kohdan ja 132 artiklan 4 kohdan,

A. toteaa, että noustuaan valtaan Afganistanissa Taleban on romuttanut oikeusjärjestelmän, käskenyt tuomareita panemaan šaria-lain täytäntöön kokonaisuudessaan ja palauttanut julkiset teloitukset ja julmat rangaistukset, kuten raipparangaistukset ja kivittämisen; ottaa huomioon, että valtaannousun jälkeen on järjestetty viisi julkista teloitusta, joita on ollut seuraamassa tuhansia ihmisiä;

B. toteaa, että Taleban on käytännöllisesti katsoen poistanut naiset ja tytöt julkisesta elämästä; ottaa huomioon, että heidän oikeuksiaan on rajoitettu muun muassa kieltämällä mahdollisuus tehdä työtä, matkustaa ja saada terveydenhuoltoa ilman miespuolista sukulaista, kieltämällä koulutus kuudennen luokan jälkeen, estämällä pääsy julkisiin paikkoihin, kieltämällä urheilu, valvomalla väkivaltaisesti tiukkojen pukeutumissääntöjen noudattamista ja purkamalla väkivallan uhrien tukijärjestelmä;

C. ottaa huomioon, että vähemmistöt, kuten hazarat ja tadžikit, kohtaavat yhä enemmän sortoa ja syrjintää;

1. ilmaisee vakavan huolensa Afganistanin humanitaarisesta ja ihmisoikeuskriisistä Talebanin valtaannousun jälkeen; palauttaa mieliin Afganistanin kansainväliset ihmisoikeusvelvoitteet; toteaa jälleen tukevansa horjumattomasti afganistanilaisia ja heidän 20 viime vuoden aikana saavuttamiensa oikeuksien ja vapauksien säilyttämistä;

2. tuomitsee Talebanin harjoittaman šaria-lain radikaalin tulkinnan ja täytäntöönpanon sekä pyrkimyksen poistaa naiset ja tytöt julkisesta elämästä, missä on käytännössä kyse sukupuoleen perustuvasta vainosta ja sukupuoleen perustuvasta erottelusta; vaatii palauttamaan välittömästi naisten ja tyttöjen täyden, yhdenvertaisen ja merkityksellisen osallistumisen julkiseen elämään, erityisesti heidän mahdollisuutensa saada koulutusta ja tehdä työtä; antaa tunnustusta afganistanilaisnaisille heidän rohkeudestaan ja ilmaisee solidaarisuutensa heitä kohtaan;

3. kehottaa Afganistanin tosiasiallisia viranomaisia avaamaan uudelleen koko maan kattavan naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan uhrien tukijärjestelmän ja varmistamaan tapoja hakea suojaa, sairaanhoitoa, oikeussuojakeinoja ja korvauksia;

4. kehottaa vapauttamaan naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan uhrit vankilasta, jossa heitä pidetään epäinhimillisissä oloissa heidän psyykkisen ja fyysisen terveytensä kustannuksella ([1]);

5. kehottaa Afganistanin tosiasiallisia viranomaisia poistamaan kuolemanrangaistuksen ja keskeyttämään välittömästi julkiset teloitukset, muut julmat tai epäinhimilliset rangaistukset sekä erityisesti naisiin ja tyttöihin sekä hlbtiq +-vähemmistöihin ja etnisiin ja uskonnollisiin vähemmistöihin kohdistuvan syrjinnän ja raa'an vainon;

6. tuomitsee ihmisoikeuksien puolustajien, kuten Manizha Seddiqin, Ahmad Fahim Azimin, Sediqullah Afghanin, Fardin Fedayeen ja Ezatullah Zwabin, mielivaltaisen vangitsemisen; vaatii, että heidät vapautetaan välittömästi ja ehdoitta;

7. vaatii, että kaikki yhteydet Talebaniin pidetään tiukasti ehdollisina ja että ne perustuvat neuvoston viiteen edellytykseen ja YK:n erityisraportoijan suosituksiin;

([1]) Yhdistyneiden kansakuntien avustusoperaatio Afganistanissa, Divergence of Practice: The Handling of Complaints of Gender-Based Violence against Women and Girls by Afghanistan's de facto Authorities, joulukuu 2023.

8. tukee Afganistanin kansalaisyhteiskunnan vaatimuksia tosiasiallisten viranomaisten saattamisesta vastuuseen rikoksistaan, erityisesti Kansainvälisen rikostuomioistuimen tutkinnan avulla, perustamalla YK:n riippumaton tutkintamekanismi ja laajentamalla EU:n pakotteita;

9. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita lisäämään humanitaarista apua ja rahoitusta perustarpeiden ja toimeentulon sekä Afganistanin kansalaisyhteiskunnan tukemiseksi; kehottaa jäsenvaltioita myöntämään humanitaarisia viisumeita vainon kohteeksi joutuneille naisille ja ihmisoikeuksien puolustajille sekä evakuoimaan loput maahan jääneet paikalliset afganistanilaistyöntekijät;

10. kehottaa kansainvälistä yhteisöä ja erityisesti alueellisia toimijoita jatkamaan Afganistanin tosiasiallisten viranomaisten painostusta; korostaa, että afganistanilaisten pakkotoimin tapahtuvat palauttamiset asettavat heidät vaaraan;

11. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioille, YK:lle ja Afganistanin tosiasiallisille viranomaisille.